

HIUSALAN AMMATTITUTKINTO

TUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus 2002

ISBN 952-13-1644-6 (nid.)

ISBN 952-13-1645-5 (pdf)

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

DNO 60/011/2002

MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**

PÄIVÄMÄÄRÄ 18.11.2002

Voimassaoloaika
1.12.2002alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta
määräyksen antamiseen perustuu
L 631/1998, 13 § 2 mom
A 812/1998, 1 § 1 mom

Kumooa määräyksen no
Muuttaa määräystä no

HIUSALAN AMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt hiusalan ammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.12.2002 lukien toistaiseksi.

Tutkintoon tai sen osaan valmistavan koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä koulutusta varten opetussuunnitelma noudattaen, mitä näissä tutkinnon perusteissa on määrätty. Ammattitaidon näytöt on järjestettävä osana valmistavaa koulutusta.

Tutkintotoimikunta, tutkinnon järjestäjä ja koulutuksen järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistumalleista sekä henkilökohtaisten opiskeluohjelmien laatimisen perusteista määrätään erikseen.

Pääjohtaja JUKKA SARJALA
Jukka Sarjala

Opetusneuvos SOILA RIKKINEN
Soila Rikkinen

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	7
	1 § Näyttötutkinnot	7
	2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus	7
	3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet	8
2	Luku	
	HIUSALAN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	8
	1 § Tutkinnon osat	8
3	Luku	
	HIUSALAN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	10
A.	PAKOLLISET TUTKINNON OSAT	10
	1 § Parturi-kampaajan kasvu ja kehitys	10
	a) Ammattitaitovaatimukset	10
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	10
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	16
	2 § Yksilöllinen työkokonaisuus naiselle ja miehelle, arkeen ja juhlaan	16
	a) Ammattitaitovaatimukset	16
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	16
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	20
	3 § Yksilöllinen pitkien hiusten työkokonaisuus arkeen ja juhlaan ...	21
	a) Ammattitaitovaatimukset	21
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	21
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	23
	4 § Yrittäjyys ja ohjaajana toimiminen	24
	a) Ammattitaitovaatimukset	24
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	24
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	27

B. VALINNAISET TUTKINNON OSAT	28
5 § Hiusten- ja hiuspohjan erikoishoitaminen	28
a) Ammattitaitovaatimukset	28
b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	28
c) Ammattitaidon osoittamistavat	31
6 § Yksilöllinen työkokonaisuus hiuslisämateriaalilla, naiselle tai miehelle	32
a) Ammattitaitovaatimukset	32
b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	32
c) Ammattitaidon osoittamistavat	37
7 § Yrittäjyystoiminnan kehittäminen tai laajentaminen	37
a) Ammattitaitovaatimukset	37
b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	37
c) Ammattitaidon osoittamistavat	39

LIITE Hiusalalan ammattitutkinnon suorittaneen työalan ja työn kuvaus

1 Luku

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1 § NÄYTTÖTUTKINNOT

Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista käsitellään yhtenä kokonaisuutena siten, että osaaminen voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Näyttötutkinnot ovat rakenteeltaan modulaarisia. Ne muodostuvat työelämästä ja sen kehittymistarpeista johdetuista tehtäväkokonaisuuksista, joille on ominaista toiminnallisen ja tiedollisen perustan yhteisyys, ammattitaidon monipuolisuus sekä työprosessin ja sen tulosten yhdentyminen. Tutkinnon osa muodostaa ammattipätevyyden osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi ja arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näytöt järjestetään ja suoritetaan joustavasti tutkinnon osa kerrallaan. Koko tutkinnon sijasta tavoitteena voi olla myös tietyn tai tiettyjen tutkinnon osien suorittaminen.

Ammattitaitovaatimusten kuvauksen perustana on pätevyystyyppitys, jonka katsotaan parhaiten soveltuvan ammattialalle. Kuvauksessa keskitytään ammatin ydintoimintojen vaatimuksiin, toimintaprosessien hallintaan ja laaja-alaiseen ammattikäytäntöön. Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.

2 § NÄYTTÖTUTKINTOIHIN VALMISTAVA KOULUTUS

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin erilaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee vahvistaa opetussuunnitelma tutkintojen perusteiden mukaisesti. Koulutus ja siihen sisältyvät näytöt on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää näytöt osana valmistavaa koulutusta. Opiskelijan velvollisuutena on osallistua näytöihin osana opintojaan.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavaan perustutkintoon sisältyvät yhteiset opinnot eivät ole pakollisia koulutuksessa, joka valmistaa näyttötutkintona suoritettavaan perustutkintoon. Niiden tavoitteet tulee ottaa kuitenkin soveltuvien osin huomioon opetussuunnitelmassa ja opetuksen järjestämisessä.

3 § AMMATTITAIIDON OSOITTAMISTAPOJEN JA TUTKINTOSUORITUSTEN ARVIOINNIN YLEISET PERUSTEET

Näyttöjen arviointi edellyttää järjestelmällistä aineiston keräämistä, päätöksentekoa ja dokumentointia tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin ammattitaitovaatimuksiin ja arviointikriteereihin. Arvioinnin painopisteen tulee olla tekemisessä ja työssä toimimisessa. Taito tai osaaminen on arvioitava pääsääntöisesti suoraan vastaavasta työtoiminnasta.

Näyttöympäristön tulee olla todellinen tai mahdollisimman realistinen. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisempia dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Näytöt tulee järjestää tutkinnon osittain siten, että niissä voidaan arvioida ammatin-hallinnan kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteilla ilmaistaan osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota. Kohteet tulee kiinnittää ydintaitoihin, työn perustana olevan tiedon hallintaan, työmenetelmien, työvälineiden ja materiaalien hallintaan sekä työprosessin hallintaan. Sekä arvioinnin kohteet että kriteerit johdetaan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteisiin perustuvat arviointikriteerit kuvaavat ja täsmentävät eritasoisia suorituksia. Kriteereillä ilmaistaan kynnykset, joiden avulla erotellaan eritasoiset suoritukset.

2 Luku

HIUSALAN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § TUTKINNON OSAT

Hiusalan ammattitutkinto muodostuu neljästä pakollisesta tutkinnon osasta ja yhdestä valinnaisesta tutkinnon osasta. Tutkinto on valmis, kun kaikki tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti. Parturi-kampaajan kasvu ja kehitys -tutkinnon osa tulee suorittaa hyväksytysti ennen muita tutkinnon osia.

Hiusalan ammattitutkinnon osat ovat:

PAKOLLISET OSAT
1. Parturi-kampaajan kasvu ja kehitys
2. Yksilöllinen työkokonaisuus naiselle ja miehelle, arkeen ja juhlaan
3. Yksilöllinen pitkien hiusten työkokonaisuus arkeen ja juhlaan
4. Yrittäjyys ja ohjaajana toimiminen
VALINNAISET OSAT
5. Hiusten- ja hiuspohjan erikoishoitaminen
6. Yksilöllinen työkokonaisuus hiussisämateriaalilla, naiselle tai miehelle
7. Yritystoiminnan kehittäminen tai laajentaminen

Kuvio 1. Hiusalan ammattitutkinnon osat.

Kielitaitovaatimus

Tutkinnossa vaaditaan tutkinnon suorittajalta yhden vieraan kielen puhumisen ja puheen ymmärtämisen taito yleisen kielitutkinnon taitotason kaksi (2) mukaisesti äidinkielen lisäksi. Kielitaito osoitetaan asiakaspalvelutilanteissa minkä tahansa tutkinnon osan näytön yhteydessä.

Tutkinnossa hyväksytään aikaisempi yleisen kielitutkinnon taitotason kaksi (2) mukainen suoritus.

3 Luku

HIUSALAN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

A. PAKOLLISET TUTKINNON OSAT

1 § PARTURI-KAMPAAJAN KASVU JA KEHITYS

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava käyttää kokonaisvaltaista lähestymistapaa oman ammattitaitonsa analysoinnissa ja kehittämisessä.</p>	<p>Ajattelun ja toiminnantason kokonaisvaltaisuus:</p> <ul style="list-style-type: none">• osaa ottaa huomioon fyysiset, psyykkiset ja henkiset tekijät ja ymmärtää kehittymisen oman ammattitaitonsa tarkastelussa
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava analysoida sisäistä yrittäjyyttään hiusalalan ja oman toimintansa kannalta.</p>	<p>Sisäisen yrittäjyyden tunteminen:</p> <ul style="list-style-type: none">• tunnistaa sisäisen yrittäjyyden• tunnistaa omat ammatilliset rajansa kokonaisvaltaisessa parturi-kampaajan työtoiminnassa• osaa toimia parturi-kampaajan ammatissa• osaa tunnistaa ja pohtia työhön liittyviä arvoja
<p>Tutkinnon suorittajan on tiedostettava ammatillinen kasvu- ja kehitysprosessi ja sen eri vaiheet sekä tunnistettava oma persoonallinen kehityskaarensa.</p>	<p>Persoonallisuuden käyttö työvälineenä:</p> <ul style="list-style-type: none">• tunnistaa itsessään vahvuuksia ja kehityskohteita, käyttää niitä asiakaspalvelutyössään persoonallisesti sekä tunnistaa jaksamisensa edellytykset ja rajat
<p>Tutkinnon suorittajan on oltava perehtynyt asiakaspalvelijana ihmisen psykologiaan sekä ihmisen olemuksen laaja-alaiseen ja monipuoliseen ymmärtämiseen.</p>	<p>Erilaisten asiakaspalvelutilanteiden tuntemus:</p> <ul style="list-style-type: none">• ymmärtää palvelun ja asiakkuuden käsitteenä• hallitsee eri-ikäisten yksilöllisen asiakaspalvelun• hallitsee erilaiset asiakaspalvelutilanteet

<p>Tutkinnon suorittajan on osattava analysoida hiusalan kulttuurin muutoksia omassa työssään.</p>	<p>Hiusalan kulttuurin tuntemus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää oman työn muutokset suhteessa muihin yhteiskunnallisiin muutoksiin (EU, globalisaatio, ekologia, kansainvälisyys)
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava toteuttaa omassa työssään ongelmanratkaisulähtöinen palveluprosessi.</p>	<p>Palveluprosessin rakenteen hallinta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa määritellä asiakkaan palvelutarpeen ja tunnistaa ongelman/ongelmat • osaa kerätä tarvittavan tiedon • osaa suunnitella palveluprosessin • osaa toteuttaa palveluprosessin • osaa ohjata asiakasta osana palveluprosessia • kykenee realistiseen itsearviointiin • hallitsee kannattavan liiketyön rajojen mukaisen ajankäytön • kykenee ja pyrkii oman toiminnan kehittämiseen
<p>Tutkinnon suorittajan on hankittava kokemus suunnittelemastaan mallinmuutostyöstä ja osattava analysoida sen merkitystä ammattitaidon kehittymisen kannalta.</p>	<p>Mallinmuutostyön kokemus ammattitaidon kehittämisessä:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa suunnitella ja analysoida mallinmuutostyön ottaen huomioon <ul style="list-style-type: none"> – mallinmuutostyön vaikuttavuuden ja tarkoituksenmukaisuuden – asiakastyytyväisyyden ja vaikutukset – kokemuksellisen ja omakohtaisen suhtautumisen mallinmuutostyöhön – oman ammattitaidon kehittämisen
<p>Tutkinnon suorittajan on tehtävä työympäristönsä työturvalliseksi ja viihtyisäksi ja toimittava hyviä työtapoja noudattaen.</p>	<p>Turvallisen työympäristön järjestäminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa järjestää työympäristönsä turvalliseksi ja viihtyisäksi ottaen huomioon <ul style="list-style-type: none"> – oman työasennon, asiakkaan asennon ja viihtyvyyden – hoitopaikan toiminnallisen järjestyksen – oikean valaistuksen – sopivan lämpötilan – raikkaan ja puhtaan huoneilman – työtuolien ja hoitotuolien asianmukaisen säädettävyyden – työvälineiden, kalusteiden ja työympäristön puhtauden – henkilökohtaisen hygienian

<p>Tutkinnon suorittajan on kyettävä oman työn laatu-arviointiin.</p>	<p>Laadun tarkkailu, itsearviointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida työn suunnitelmallisuutta ja tavoitteellisuutta • osaa arvioida erilaisia palvelukokonaisuuksia asiakaspalvelun ja kysynnän kannalta • osaa arvioida palvelun toteutusta suhteessa asiakkaan tarpeisiin ja toiveisiin • pyrkii kehittämään arviointityötä ja seuranta • osaa arvioida realistisesti ajankäyttöä
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava tehdä omassa työssään moraalisesti ja eettisesti perusteltuja päätöksiä.</p>	<p>Moraalisesti kestävä päätöksenteko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa perustella ammatilliset valinnat kestävän kehityksen ja ekologian näkökulmasta • kykenee eettisesti kestävään päätöksentekoon
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava arvioida oman ammattitaitonsa lähtötaso ja tehdä näyttösuunnitelma ammattitutkinnon vaatimusten mukaisesti.</p>	<p>Oman ammattitaidon arviointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida realistisesti omaa ammattitaitoaan • osaa laatia vaatimukset täyttävän näyttösuunnitelman
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava tulkita asiakkaan tyyli, määritellä asiakkaan hiukset ja hiuspohja mallinmuutostyön kannalta.</p>	<p>Mallinmuutostyökokonaisuuden tarpeen määrittely:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa kerätä taustatiedot haastatteleamalla ja havainnoimalla • osaa tulkita tyylin ja tehdä johtopäätökset • osaa toteuttaa asiakasohjauksen asiakaslähtöisesti ja hienotunteisesti • kykenee tavoitteelliseen asiakaslähtöiseen yhteistyöhön • osaa määritellä hiusten ja hiuspohjan laadun, kunnon ja aikaisemmat käsittelyt sekä tehdä tarvittavat johtopäätökset
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava tulkita asiakkaan tyyli ja määritellä hänen hiuksensa ja hiuspohjansa leikkauksen ja kampaustyökokonaisuuden kannalta.</p>	<p>Leikkauksen ja kampaustyökokonaisuuden määrittely:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa kerätä taustatiedot haastatteleamalla ja havainnoimalla • osaa tulkita asiakkaan tyylin ja tehdä johtopäätökset • osaa toteuttaa asiakasohjauksen

	<p>asiakaslähtöisesti ja hienotunteisesti</p> <ul style="list-style-type: none"> • kykenee tavoitteelliseen asiakaslähtöiseen yhteistyöhön • osaa määritellä hiusten ja hiuspohjan laadun, kunnon ja aikaisemmat käsitellyt sekä tehdä tarvittavat johtopäätökset
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava tunnistaa asiakkaan tarpeet ja ongelmat kestovärjäyksen ja permanenttityökokonaisuuden osalta mallinmuutostyössä.</p>	<p>Kestovärjäyksen ja permanenttityökokonaisuuden perustelu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa selvittää asiakkaan tarpeet • osaa perustellen selvittää kesto värjäyksen ja permanenttikäsittelyn vaikutukset asiakkaalle
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava tunnistaa asiakkaan tarpeet ja ongelmat leikkauksen ja kampaustyökokonaisuuden osalta mallinmuutostyössä.</p>	<p>Leikkauksen ja kampaustyökokonaisuuden perustelu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa selvittää asiakkaan tarpeet • osaa perustellen selvittää leikkauksen ja kampausten vaikutukset asiakkaalle
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava tehdä mallinmuutostyöhön kesto värjäyksen- ja permanentin suunnitelma ottaen huomioon asiakkaan tarpeet.</p>	<p>Kestovärjäyksen ja permanenttityökokonaisuuden suunnittelu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tehdä keräämiensä tietojen ja asiakkaan tarpeen mukaisen kesto värjäyksen ja permanentin suunnitelman ja osaa suhteuttaa sen leikkaus- ja kampauskokonaisuuteen • osaa ottaa huomioon värin, tyylin, muodon ja persoonalliset tekijät
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava tehdä mallinmuutostyöhön leikkauksen ja kampaustyökokonaisuuden suunnitelma ottaen huomioon mallinmuutostyö ja asiakkaan tarpeet.</p>	<p>Leikkauksen ja kampaustyökokonaisuuden suunnittelu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tehdä keräämiensä tietojen ja asiakkaan tarpeen sekä mallinmuutoksen mukaisen leikkauksen ja kampausten suunnitelman ja osaa yhdistää ne kesto värjäyksen ja permanentin suunnitelmiin • osaa ottaa huomioon muoto-opin, persoonallisuuden ja tyyli tekijät
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava tulkita asiakkaan tyyli ja määritellä asiakkaan parranmuotoilu tai parranajo mallinmuutostyön kannalta.</p>	<p>Partatyökokonaisuuden määrittely:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa kerätä taustatiedot haastatteleamalla ja havainnoimalla • osaa tulkita asiakkaan tyylin ja tehdä johtopäätökset • hallitsee asiakaslähtöisen ja hienotunteisen vuorovaikutuksen

	<ul style="list-style-type: none"> • kykenee tavoitteelliseen asiakaslähtöiseen yhteistyöhön • osaa määritellä parran laadun, kunnon ja aikaisemmat käsittelyt sekä tehdä tarvittavat johtopäätökset
Tutkinnon suorittajan on tunnistettava asiakkaan parranmuotoilun tai parranajon tarpeet ja ongelmat mallinmuutostyön ja partatyökokonaisuuden osalta.	<p>Partatyökokonaisuuden perustelu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa perustellen selvittää partatyökokonaisuuden ja muutostyön vaikutukset asiakkaalle • ymmärtää ja osaa perustella partatyön vaikutukset työkokonaisuuden kannalta
Tutkinnon suorittajan on osattava tehdä mallinmuutostyössä partatyökokonaisuuden suunnitelma ottaen huomioon asiakkaan tarpeet.	<p>Partatyökokonaisuuden suunnittelu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tehdä keräämiensä tietojen ja asiakkaan tarpeen mukaisen partatyökokonaisuuden ja osaa suhteuttaa sen muihin työkokonaisuuksiin • osaa ottaa huomioon muoto-opin, persoonallisuuden ja tyylitekijät
Tutkinnon suorittajan on osattava hyödyntää työkokonaisuudessaan kriittisesti uusinta tietoutta kesto- värjäys-, permanentti-, parta-, leikkaus- ja kampausten menetelmistä ja tavoista.	<p>Kestovärjäys-, permanentti-, parta-, leikkaus- ja kampausten menetelmien tunteminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee uusimmat kesto- värjäys-, permanentti-, parta-, leikkaus- ja kampausten menetelmät sekä trendit (välineet, laitteet, tuotteet ja muoti) • osaa hankkia ja käyttää tarkoituksenmukaisesti tietoa
Tutkinnon suorittajan on hallittava kesto- värjäys-, permanentti-, parta-, leikkaus- ja kampauskäsittelyjen tekniikat mallinmuutostyössä.	<p>Kestovärjäys-, permanentti- sekä parta-, leikkaus- ja kampauskäsittelyn tekniikan hallinta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee käytössä olevat tuotteet ja välineet sekä käyttää niitä tarkoitukseen soveltaen • osaa huomioida hiusten, hiuspohjan ja ihon kunnon • osaa valita tarkoitukseen sopivan kesto- värjäys-, permanentti-, parta-, leikkaus- ja kampausten menetelmän • osaa valita asianmukaisen työ- tekniikan ja tuotteet sekä perustella valintansa
Tutkinnon suorittajan on osattava tehdä mallinmuutostyötä tukeva ehostus.	<p>Ehostustekniikoiden hallinta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee ja osaa käyttää ehostuksessa tarvittavia aineita ja työvälineitä

	<ul style="list-style-type: none"> • hallitsee ehostustekniikan eroavuudet eri tyyleissä • osaa ottaa ehostuksessa huomioon väri- ja muotoseikat • osaa ottaa huomioon asiakkaan toivomukset ja persoonalliset tekijät • osaa toimia hygieenisesti
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava kertoa asiakkaalle työkokonaisuuden toteuttamisessa käytettävät työtekniikat, perustella valitsemansa tuotteet, arvioida työhön tarvitsemansa aika, antaa kotihoito-ohjeet sekä hinnoitella työkokonaisuus.</p>	<p>Asiakasohjaus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa toteuttaa asiakasohjauksen asiakaslähtöisesti ja hienotunteisesti • osaa kohdistaa asiakasohjauksen hiusten kotihoidon ohjaukseen värin, tyylin ja muodon kannalta • osaa hinnoitella työn realistisesti
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava markkinoida mallinmuutostyötä.</p>	<p>Markkinointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa markkinoida käsittelyjen ja muutostyön vaikutuksia asiantuntevasti • osaa markkinoida asiakaslähtöisesti • osaa antaa markkinoinnin yhteydessä asiantuntevaa ohjausta
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava realistisesti arvioida omaa toimintaansa mallinmuutostyökokonaisuuden osalta.</p>	<p>Itsearviointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida toimintaansa realistisesti • osaa arvioida omaa työtään suhteessa tulokseen • tunnistaa omat vahvuudet ja kehittämiskohteet mallinmuutostyössä • kykenee asialliseen palautteen vastaanottamiseen ja käsittelyyn • osaa arvioida, onko tulos tavoitteiden ja suunnitelman mukainen
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava etsiä mallinmuutostyöhön liittyvää uutta tietoa kriittisesti ja monipuolisesti.</p>	<p>Tiedonhankintataidot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää monipuolisia ja ajankohtaisia tiedonhankintamenetelmiä • hallitsee tiedonhankintamenetelmät ja käyttää niitä tarkoituksenmukaisesti

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Parturi-kampaajan kasvu- ja kehitys-tutkinnon osa tulee suorittaa hyväksytysti ennen muiden tutkinnon osien suorittamista. Tutkinnon suorittaja tekee selvityksen omasta ammatillisesta kasvustaan ja kehityksestään sekä laatii näyttösuunnitelman ATK:ta hyväksi käyttäen.

Näytössä tutkinnon suorittaja tekee työsuunnitelman mallinmuutostyökokonaisuudesta naiselle ja miehelle perusteluineen (tarpeen määrittely, suunnittelu, toteutus ja arviointi), dokumentoituna näyttönä tai aidossa työtilanteessa. Näyttöympäristön tulee olla sellainen, jossa vaatimusten mukainen ammattitaito voidaan osoittaa. Dokumentointi tulee tehdä luotettavasti ATK:ta hyväksi käyttäen siten, että siinä selkeästi osoitetaan osa-alueet, tekniikat, työn eteneminen ja työn toteutus.

Arvioinnin perusteella tehdyt havainnot ja päätökset kirjataan ja niistä annetaan palaute tutkinnon suorittajalle viipymättä arviointitilanteen jälkeen. Arvioinnin tukena on käytettävä tutkinnon suorittajan itsearviointia.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti. Tämän tutkinnon osan arvioinnissa on käytettävä vähintään hiusalan ammattitutkinnon suorittanutta henkilöä, jolla on riittävä käytännön kokemus, sekä pedagogisen kelpoisuuden omaavaa hiusalan opettajaa. Arvioinnissa tulee tarvittaessa käyttää lisäksi muita asiantuntijoita. Arvioinnista vastaavan tutkintoa järjestävän organisaation edustajan tulee olla näyttötutkintomestari.

2 § YKSILÖLLINEN TYÖKOKONAISUUS NAISELLE JA MIEHELLE ARKEEN JA JUHLAAN

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
TYÖPROSESSI	
Tutkinnon suorittajan on osattava tulkita asiakkaan tyyli ja määritellä asiakkaan hiukset ja hiuspohja kestäväjärjäs- ja permanenttityökokonaisuuden kannalta.	Kestovärjäys- ja permanenttityökokonaisuuden tarpeen määrittely: <ul style="list-style-type: none">• osaa kerätä taustatiedot haastatteleamalla ja havainnoimalla• osaa tulkita asiakkaan tyylin ja tehdä johtopäätökset• osaa toteuttaa asiakasohjauksen asiakaslähtöisesti ja hienotunteisesti• kykenee tavoitteelliseen asiakaslähtöiseen yhteistyöhön• osaa määritellä hiusten laadun, kunnon ja aikaisemmat käsittelyt sekä tehdä tarvittavat johtopäätökset
Tutkinnon suorittajan on osattava tulkita asiakkaan tyyli ja määritellä	Leikkaus- ja kampaustyökokonaisuuden määrittely:

<p>asiakkaan hiukset leikkaus- ja kampaustyökokonaisuuden kannalta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • osaa kerätä taustatiedot haastatteleamalla ja havainnoimalla • osaa tulkita asiakkaan tyylin ja tehdä johtopäätökset • hallitsee asiakaslähtöisen ja hienotunteisen vuorovaikutuksen • kykenee tavoitteelliseen asiakaslähtöiseen yhteistyöhön • osaa määritellä hiusten laadun, kunnon ja aikaisemmat käsitellyt sekä tehdä tarvittavat johtopäätökset
<p>Tutkinnon suorittajan on tunnistettava asiakkaan tarpeet ja ongelmat kesto- värjäys- ja permanenttityökokonaisuuden osalta.</p>	<p>Kestovärjäys- ja permanenttityökokonaisuuden perustelu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa perustellen selvittää kesto- värjäyksen ja permanenttikäsittelyn vaikutukset asiakkaalle
<p>Tutkinnon suorittajan on tunnistettava asiakkaan tarpeet ja ongelmat leikkaus- ja kampaustyökokonaisuuden osalta.</p>	<p>Leikkaus- ja kampaustyökokonaisuuden perustelu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa perustellen selvittää leikkaus- ja kampaustyökokonaisuuden vaikutukset asiakkaalle
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava tehdä yksilöllinen kesto- värjäyksen ja permanentin suunnitelma ottaen huomioon asiakkaan tarpeet.</p>	<p>Yksilöllisen kesto- värjäyksen ja permanentin suunnittelu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tehdä keräämiensä tietojen ja asiakkaan tarpeen mukaisen kesto- värjäyksen ja permanentin suunnitelman ja osaa suhteuttaa sen leikkauksen ja kampausten kokonaisuuteen • osaa ottaa huomioon muoto-opin, persoonallisuuden ja tyyllitekijät
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava tehdä arkeen ja juhlaan yksilöllinen leikkauksen ja kampausten suunnitelma ja toteutus ottaen huomioon asiakkaan tarpeet.</p>	<p>Yksilöllisen leikkauksen ja kampausten kokonaisuuden suunnittelu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tehdä keräämiensä tietojen ja asiakkaan tarpeen mukaisen leikkauksen ja kampausten suunnitelman ja yhdistää kesto- värjäyksen ja permanentin kokonaisuuteen • osaa ottaa huomioon muoto-opin, persoonallisuuden ja tyyllitekijät
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava tulkita asiakkaan tyyli ja määritellä parranmuotoilu, parranajo sekä parranvärjäys partatyökokonaisuuden kannalta.</p>	<p>Partatyökokonaisuuden määrittely:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa kerätä taustatiedot haastatteleamalla ja havainnoimalla • osaa tulkita tyylin ja tehdä johtopäätökset

	<ul style="list-style-type: none"> • hallitsee asiakaslähtöisen ja hienotunteisen vuorovaikutuksen • kykenee tavoitteelliseen asiakaslähtöiseen yhteistyöhön • osaa määritellä parran laadun, kunnon ja aikaisemmat käsittelyt sekä tehdä tarvittavat johtopäätökset
Tutkinnon suorittajan on osattava tunnistaa asiakkaan tarpeet ja ongelmat partatyökokonaisuuden osalta.	<p>Partatyökokonaisuuden perustelu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa perustellen selvittää partatyökokonaisuuden ja muutostyön vaikutukset asiakkaalle • ymmärtää ja osaa perustella partatyön vaikutukset työkokonaisuuden kannalta
Tutkinnon suorittajan on osattava tulkita asiakkaan tyyli ja tehdä yksilöllinen partatyökokonaisuuden suunnitelma ja toteutus ottaen huomioon asiakkaan tarpeet.	<p>Partatyökokonaisuuden suunnittelu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tehdä keräämiensä tietojen ja asiakkaan tarpeen mukaisen partatyökokonaisuuden ja osaa suhteuttaa sen muihin työkokonaisuuksiin • osaa tulkita asiakkaan tyylin ja tehdä tarvittavat johtopäätökset • osaa ottaa huomioon muoto-opin, persoonallisuuden ja tyylikeijät
Tutkinnon suorittajan on osattava hyödyntää työkokonaisuudessaan kriittisesti uusinta tietoutta kesto- värjäys-, permanentti-, parta-, leikkaus- ja kampauserämenetelmistä ja -tavoista.	<p>Kestovärjäys-, permanentti-, parta-, leikkaus- ja kampauserämenetelmien tunteminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee uusimmat kesto- värjäys-, permanentti-, parta-, leikkaus- ja kampauserämenetelmät sekä trendit (välineet, laitteet, tuotteet ja muoti) • osaa hankkia ja käyttää tietoa tarkoituksenmukaisesti
Tutkinnon suorittajan on hallittava kesto- värjäys-, permanentti-, parran-, leikkauksen- ja kampauserämenetelmien tekniikat.	<p>Kestovärjäys-, permanentti-, parta-, leikkaus- ja kampauserämenetelmien tekniikan hallinta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee käytössä olevat tuotteet ja välineet ja käyttää niitä tarkoitukseen soveltuvin oin • huomioi hiusten, hiuspohjan ja ihon kunnon • osaa valita tarkoitukseen sopivan kesto- värjäys-, permanentti-, parta-, leikkaus- ja kampauserämenetelmän • osaa valita tarkoitukseen sopivat työtekniikat ja tuotteet sekä perustella

	<p>valintansa</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee työtekniikat
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava tulkita asiakkaan tyyli ja tehdä tarvittaessa asiakkaalleen juhla- tai arkiehostus työkokonaisuutta tukevana osana.</p>	<p>Ehostuksen merkitys työkokonaisuudessa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee käytössä olevat tuotteet ja välineet ja osaa käyttää niitä oikein • osaa toteuttaa asiakasohjauksen asiakaslähtöisesti ja hienotunteisesti • osaa toimia tavoitteellisesti asiakaslähtöisesti yhteistyössä asiakkaan kanssa • osaa ottaa huomioon ehostuksen vaikutuksen työkokonaisuuteen • osaa ottaa huomioon muoto-opin-, persoonallisuuden, väri- ja tyyli-tekijät • osaa toimia hygieenisesti
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava kertoa asiakkaalle työkokonaisuuden toteuttamisessa käyttämänsä työtekniikat, perustella valitsemansa tuotteet, arvioida työhön tarvitsemansa aika, antaa kotihoito-ohjeet sekä hinnoitella työkokonaisuus.</p>	<p>Asiakasohjaus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa toteuttaa asiakasohjauksen asiakaslähtöisesti ja hienotunteisesti • osaa kohdistaa asiakasohjauksen hiusten kotihoidon ohjaukseen värin, tyylin ja muodon kannalta • osaa hinnoitella työn realistisesti • hallitsee ajankäytön
<p>Tutkinnon suorittajan on noudatettava työturvallisuussäädöksiä ja käyttö-ohjeita.</p>	<p>Työturvallisuus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työturvallisuusohjeita • noudattaa käyttöohjeita • työtavat ovat turvallisia
<p>Tutkinnon suorittajan on noudatettava hygieniaoheja.</p>	<p>Hygienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa pitää työympäristön siistinä, puhtaana ja järjestyksessä • osaa huolehtia työvälineiden hygieenisyydestä • osaa huolehtia henkilökohtaisesta hygieniasta
<p>Tutkinnon suorittajan on noudatettava ergonomian ohjeita.</p>	<p>Ergonomia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia ottaen huomioon ergonomian ohjeet omassa työssään sekä asiakkaan kannalta
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava markkinoida kesto- ja väri- ja leikkaus- ja kampauskäsittelyjä.</p>	<p>Markkinointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa markkinoida käsittelyjä ja tuotteita asiantuntevasti • osaa markkinoida asiakaslähtöisesti

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa markkinoinnin yhteydessä ohjata asiantuntevasti
Tutkinnon suorittajan on osattava realistisesti arvioida omaa toimintaansa työkokonaisuuden osalta.	<p>Itsearviointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida toimintaansa realistisesti • osaa arvioida omaa työtään suhteessa tulokseen • tunnistaa omat vahvuudet ja kehittämiskohteet kestäväjärjitys-, permanentti-, leikkaus-, kampaus- ja partatyössä • kykenee asialliseen palautteen vastaanottamiseen ja käsittelyyn • osaa arvioida tulosta tavoitteiden ja suunnitelman mukaisesti
Tutkinnon suorittajan on osattava etsiä kestäväjärjitys-, permanentti-, leikkaus-, kampaus- ja partakäsittelyihin liittyvää uutta tietoa kriittisesti ja monipuolisesti.	<p>Tiedonhankintataidot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää tiedonhankintamenetelmiä monipuolisesti • hallitsee tiedonhankintamenetelmät ja käyttää niitä tarkoituksenmukaisesti

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Yksilöllinen työkokonaisuus naiselle ja miehelle arkeen ja juhlaan -tutkinnon osan näytössä tutkinnon suorittaja suunnittelee, toteuttaa ja arvioi yhden työkokonaisuuden naiselle ja miehelle arkeen sekä juhlaan. Työsuunnitelma (tarpeen määrittäminen, suunnittelu, toteutus ja arviointi) on tehtävä kirjallisesti ja se on hyväksyttävä ennen työkokonaisuuden toteutusta. Lisäksi työkokonaisuudessa naisen sekä miehen arkityyli muutetaan juhlatyyliksi. Näyttöympäristön tulee olla sellainen, jossa ammattitaitovaatimusten mukainen ammattitaito voidaan osoittaa.

Arvioinnin perusteella tehdyt havainnot ja päätökset kirjataan ja niistä annetaan palaute tutkinnon suorittajalle viipymättä arviointitilanteen jälkeen. Arvioinnin tukena on käytettävä tutkinnon suorittajan itsearviointia.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti. Tämän tutkinnon osan arvioinnissa on käytettävä vähintään hiusalan ammattitutkinnon suorittanutta henkilöä, jolla on riittävä käytännön kokemus, sekä pedagogisen kelpoisuuden omaavaa hiusalan opettajaa. Arvioinnissa tulee tarvittaessa käyttää lisäksi muita asiantuntijoita. Arvioinnista vastaavan tutkintoa järjestävän organisaation edustajan tulee olla näyttötutkintomestari.

3 § YKSILÖLLINEN PITKIEN HIUSTEN TYÖKOKONAISUUS ARKEEN JA JUHLAAN

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
TYÖPROSESSI	
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava tulkita asiakkaan yksilöllinen tyyli ja määrittellä siihen sopiva työkokonaisuus, jonka osiot tukevat työkokonaisuutta, yhteistyössä asiakkaan kanssa.</p>	<p>Pitkien hiusten työkokonaisuuden määrittely:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia tavoitteellisesti ja asiakaslähtöisesti yhteistyössä asiakkaan kanssa • osaa kerätä tarvittavat tiedot tilaisuuden laadusta • osaa kerätä tiedot asiakkaan kulutustottumuksista ja yksilöllisestä tyylistä, kestoväristä, permanentista, leikkauksesta, kampauksesta ja ehostuksesta • osaa tulkita yksilöllisen tyylin ja tehdä tarvittavat johtopäätökset
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava ottaa huomioon tyyli-, muoto- ja väriopilliset tekijät, asiakkaan persoonallisuus, kulutustottumukset ja tilaisuuden luonne suunnitellessaan yksilöllistä pitkien hiusten työkokonaisuutta arkeen ja juhlaan.</p>	<p>Työkokonaisuuden suunnittelu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ottaa huomioon tyyli-, muoto- ja väriopillisten yksityiskohtien vaikutuksen • ymmärtää ja ottaa huomioon asiakkaan hiusten ominaisuuksien merkityksen suhteessa valittuun työtekniikkaan • tuntee etiketin yhtenä ehostuksen ja kampauksen suunnittelun peruslähtökohtana • ymmärtää arki- ja juhla-kampauksen eroavuuden
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava kertoa asiakkaalle työkokonaisuuksien toteuttamisessa käyttämänsä työtekniikat, perustella valitsemansa tuotteet, arvioida työhön tarvitsemansa aika sekä hinnoitella työkokonaisuus.</p>	<p>Asiakasohjaus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee hienotunteisen asiakaslähtöisen ohjauksen • osaa laatia kirjallisen suunnitelman työkokonaisuuksista, johon kuuluvat <ul style="list-style-type: none"> – permanentti – kestovärijäys – leikkaus – kampaus – ehostus • osaa hinnoitella työn realistisesti

<p>Tutkinnon suorittajan on osattava toteuttaa työkokonaisuudet joustavasti liike-elämän vaatimalla joutuisuudella niin, että työtekniikat ovat monipuolisia ja ajankohtaisia.</p>	<p>Kestovärjäys-, permanentti-, leikkaus- ja kampaustekniikoiden hallinta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee hiusten kunnon, laadun ja piteuden huomioon ottavat kesto- värjäys-, permanentti-, leikkaus- ja kampaustekniikat, joihin lisäksi kuuluu <ul style="list-style-type: none"> – ajankohtainen väline- ja laite- tuntemus – monipuolinen tuotetuntemus – käyttötarkoituksen vaatima kampausten pohjatyötekniikka – käyttötarkoituksen vaatima auki- kampaus- ja viimeistelytekniikka pitkien hiusten arki- ja juhlatyylin mukaisten työkokonaisuuksien toteuttamisessa
<p>Tutkinnon suorittajan työskentelyn on oltava hallittua ja työkokonaisuuksien lopputulosten suunnitelman mukaisia.</p>	<p>Työkokonaisuuden hallinta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii siten, että työkokonaisuuden osiot tukevat toisiaan • osaa valita tarkoituksenmukaiset työtekniikat ja tuotteet sekä perustella valintansa
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava tehdä juhla- ja arkiehostus sekä yhdistää ehostustyö työkokonaisuuteen kokonai- suutta tukevana tekijänä.</p>	<p>Ehostuksen merkitys työkokonaisuudessa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee käytössä olevat tuotteet ja välineet ja osaa käyttää niitä oikein • hallitsee asiakaslähtöisen ja hienotunteisen vuorovaikutuksen • osaa toimia tavoitteellisesti asiakas- lähtöisesti yhteistyössä asiakkaan kanssa • osaa ottaa huomioon ehostuksen vaikutuksen työkokonaisuuteen • ottaa huomioon muoto-opin-, persoo- nallisuuden, väri- ja tyylitekiäjät • osaa toimia hygieenisesti
<p>Tutkinnon suorittajan on noudatettava työturvallisuussäädöksiä.</p>	<p>Työturvallisuus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työturvallisuusohjeita • noudattaa käyttöohjeita • työtavat ovat turvallisia
<p>Tutkinnon suorittajan on noudatettava hygieniaoheita.</p>	<p>Hygienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa pitää työympäristön siistinä, puhtaana ja järjestyksessä • osaa huolehtia työvälineiden hygieenisyydestä

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa huolehtia henkilökohtaisesta hygieniasta
Tutkinnon suorittajan on noudatettava ergonomian ohjeita.	<p>Ergonomia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia ottaen huomioon ergonomian ohjeet omassa työssään sekä asiakkaan kannalta
Tutkinnon suorittajan on osattava luontevasti hyödyntää eri työvaiheita ja toteuttaa asiakkaan ohjaus työvaiheiden mukaisessa järjestyksessä.	<p>Asiakasohjaus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee asiakaslähtöisen ja hienotunteisen vuorovaikutuksen • osaa kohdistaa asiakasohjauksen viimeistely- ja muotoilutuotteiden käyttöön
Tutkinnon suorittajan on osattava markkinoida työkokonaisuutta tukevia käsittelyjä, laitteita ja tuotteita.	<p>Markkinointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa markkinoida asiantuntevasti yksilöllisten pitkien hiusten työkokonaisuutta ja siihen liittyviä oheistuotteita ja -laitteita
Tutkinnon suorittajan on osattava arvioida omaa toimintaansa ja tuloksia tuottaessaan yksilöllisiä pitkien hiusten työkokonaisuuksia arkeen ja juhlaan.	<p>Itsearviointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa suhteuttaa arvioinnin esitettyihin tavoitteisiin ja omiin suunnitelmiin • tunnistaa omat vahvuudet ja kehittämiskohteet pitkien hiusten yksilöllisissä työkokonaisuuksissa • osaa arvioida tulosta tavoitteiden ja suunnitelman mukaisesti • kykenee ottamaan vastaan palautetta ja käsittelemään sitä asiallisesti
Tutkinnon suorittajan on osattava kehittää ammattitaitoaan yhteistyökumppaneiden ja tietolähteiden avulla.	<p>Ammattitaidon kehittäminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa laatia realistisen ja tavoitteellisen ammattitaidon kehittämissuunnitelman • osaa luoda tarkoituksenmukaisen asiantuntijaverkoston

c. Ammattitaidon osoittamistavat

Yksilöllinen pitkien hiusten työkokonaisuus arkeen ja juhlaan -tutkinnon osan näytössä tutkinnon suorittaja tekee työkokonaisuuden yhdelle asiakkaalle. Työkokonaisuus muodostuu kesto- ja väri-työstä, permanentista, leikkauksesta, kampauksesta ja ehostuksesta. Työsuunnitelma (tarpeen määrittäminen, suunnittelu, toteutus ja arviointi) on tehtävä kirjallisesti ja se on hyväksyttävä ennen työkokonaisuuden toteutusta, aidossa työtilanteessa. Työkokonaisuudessa naisen arkityyli muutetaan juhlatyyliksi. Näyttöympäristön tulee olla sellainen, jossa vaatimusten mukainen ammattitaito voidaan osoittaa.

Tutkinnon osan näyttöön kuuluu lisäksi yksi dokumentoitu näyttö eri työtekniikkaa käyttäen. Dokumentointi tulee tehdä luotettavasti ATK:ta hyväksi käyttäen siten, että siinä selkeästi osoitetaan osa-alueet, tekniikat, työn eteneminen ja työn toteutus.

Arvioinnin perusteella tehdyt havainnot ja päätökset kirjataan ja niistä annetaan palaute tutkinnon suorittajalle viipymättä arviointitilanteen jälkeen. Arvioinnin tukena on käytettävä tutkinnon suorittajan itsearviointia.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti. Tämän tutkinnon osan arvioinnissa on käytettävä vähintään hiusalan ammattitutkinnon suorittanutta henkilöä, jolla on riittävä käytännön kokemus, sekä pedagogisen kelpoisuuden omaavaa hiusalan opettajaa. Arvioinnissa tulee tarvittaessa käyttää lisäksi muita asiantuntijoita. Arvioinnista vastaavan tutkintoa järjestävän organisaation edustajan tulee olla näyttötutkintomestari.

4 § YRITTÄJYYS JA OHJAAJANA TOIMIMINEN

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
TYÖPROSESSI	
Tutkinnon suorittajan on osattava muodostaa käsitys omasta ja henkilöstön ammattirooleista ja toimia yrityksessä hyvien toimintatapojen mukaisesti.	Yritystoiminnassa vaadittava ammattitaito: <ul style="list-style-type: none"> • toiminnassa näkyvät: <ul style="list-style-type: none"> – sosiaalisuus – yksilöllisyys – asiakaslähtöisyys – työyhteisölähtöisyys • osaa kuvata eri ammattihenkilöiden roolit, työtehtävät ja vastuut yritystoiminnassa • tunnistaa oman vastuun ja roolin yrityksessä
Tutkinnon suorittajan on oltava tietoinen siitä, millaisia henkisiä, fyysisiä, sosiaalisia ja taloudellisia voimavaroja yritystoiminta vaatii.	Yritystoiminnassa tarvittavien voimavarojen tuntemus: <ul style="list-style-type: none"> • tietää ja kykenee perustelemaan yritystoiminnassa tarvittavat voimavarat
Tutkinnon suorittajan on osattava suunnitella yritystoimintansa liikeidea.	Liikeidean määrittely: <ul style="list-style-type: none"> • osaa perustella liikeideansa • osaa arvioida liikeideaa realistisesti
Tutkinnon suorittajan on tunnettava eri yritysmuotoja niin, että osaa perustellusti suunnitella itselleen	Yritysmuodon valinta ja sen perusteleminen: <ul style="list-style-type: none"> • tuntee yritysmuotojen ominaispiirteet

<p>sopivan yrityksen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tuntee erilaisten yritysmuotojen vastuukysymykset • ymmärtää yritysmuodon vaikutuksen verotukseen • tietää eri rahoituslähteet • osaa valita omaan liikeideaansa tarkoituksenmukaisimman yritysmuodon • osaa tarvittaessa käyttää asiantuntijaa
<p>Tutkinnon suorittajan on tunnettava yrityksen perustamiseen liittyvät hallinnolliset menettelytavat, lakisääteiset velvoitteet ja sosiaaliturva.</p>	<p>Yrityksen perustamiseen liittyvien hallinnollisten menettelytapojen ja asiakirjojen sekä sosiaaliturvan tunteminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa laatia yrityksen perustamiseen liittyvät asiakirjat yhteistyössä asiantuntijan kanssa • osaa tehdä tarvittavat ilmoitukset: <ul style="list-style-type: none"> – terveysviranomaisen – kaupparekisteriviranomaisen – veroviranomaisen – vakuutukset (YEL, TEL) • tuntee työlainsäädännön ja palkkahallinnon • osaa järjestää kirjanpidon asianmukaisesti käyttäen tarvittaessa asiantuntijaa • on perehtynyt yrittäjän sosiaaliturvaan
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava yrityksen budjetointi, kustannuslaskelmat ja tuotteiden hinnoittelu. Hänen on osattava arvonlisäverojärjestelmä talouslaskelmien yhteydessä.</p>	<p>Yrityksen budjetin, kustannuslaskelmien ja hinnoittelun laatiminen sekä arvonlisäverojärjestelmän soveltaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa laatia investointisuunnitelman sekä tulo- ja menobudjetin • tuntee erilaiset hinnoittelustrategiat • osaa hinnoitella omat palvelunsa ja tuotteet • tuntee katetuottojärjestelmän • tuntee rahoituslähteet • kykenee vertailemaan eri rahoitusvaihtoehtoja • erottaa tuotteiden/palveluiden arvonlisäverollisuuden/-verottomuuden • osaa tarvittaessa käyttää asiantuntijaa

<p>Tutkinnon suorittajan on osattava suunnitella jo toiminnassa olevan tai aloittavan yrityksen markkinointia.</p>	<p>Markkinoinnin suunnittelu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa perustellusti suunnitella toimialaan ja yritykseen sopivan markkinoinnin • osaa laatia toteuttamiskelpoisen markkinointisuunnitelman
<p>Tutkinnon suorittajan tulee toimia yhteistyöhaluisesti, joustavasti ja palveluhenkisesti sekä yrityksen arvojen ja liikeidean mukaisesti.</p>	<p>Yhteistyöhalukkuus ja palveluhenkisyys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää yhteistyön ja palveluhenkisyyden osana yrityksen arvoja ja liikeideaa • osaa toimia joustavassa ja vastavuoroisessa yhteistyössä yrityksen sisäisessä ja ulkoisessa toiminnassa
<p>Tutkinnon suorittajan on kyettävä perehdyttämään ja ohjaamaan opiskelijaa työssä oppimisessa.</p>	<p>Opiskelijan perehdyttäminen ja ohjaus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää huolellisen valmistautumisen merkityksen opiskelijan perehdyttämisessä ja ohjaamisessa • osaa toteuttaa opiskelijan perehdyttämis- ja ohjaamisprosessin vuorovaikutustekijät huomioon ottaen • osaa toteuttaa ohjauksen opiskelijan itsearviointia ja itseohjautuvuutta edistävällä tavalla • osaa antaa palautetta opiskelijalle kannustavasti ja opiskelijan ammattitaitoa kunnioittaen
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava arvioida opiskelijan oppimista ja ammattitaidon edistymistä.</p>	<p>Opiskelijan oppimisen arviointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida opiskelijan oppimista pedagogiset seikat huomioon ottaen mm. <ul style="list-style-type: none"> – oppimistavoitteet – opiskelijan oppimistyyli – opiskelijan henkilökohtainen opiskeluohjelma (HOPS)
<p>Tutkinnon suorittajan on kyettävä arvioimaan opiskelijan ammattitaitoa.</p>	<p>Ammattitaidon arviointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida ammatillista perustutkintoa suorittavan henkilön ammattitaitoa tutkinnon perusteiden, ammattitaitovaatimusten ja arviointikriteereiden mukaisesti
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava arvioida nykyistä tai tulevaa yritystoimintaansa.</p>	<p>Yritystoiminnan arviointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida yritystoimintaa realistisesti ottaen huomioon <ul style="list-style-type: none"> – yrityksen imagon ja liikeidean

	toimivuuden – kannattavuuden – markkinoinnin toimivuuden – henkilöstön innovatiivisuuden – henkilöstön ammattitaidon riittävyyden ja tarkoituksen mukaisen käytön
Tutkinnon suorittajan on osattava arvioida omaa ammattitaitoaan ja toimintaansa yrityksen perustamisen eri vaiheissa.	Itsearviointi: <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida omaa toimintaansa realistisesti • osaa arvioida aikataulussa pysymisen • osaa arvioida tulosta tavoitteiden ja suunnitelman mukaisesti
Tutkinnon suorittajan on osattava käyttää tietotekniikkaa yritystoiminnan apuna.	ATK:n käytön hallinta: <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee ATK:n käytön <ul style="list-style-type: none"> – markkinointimateriaalin tekemisessä – asiakaspalvelussa – työn suunnittelussa – varastokirjanpidossa – kirjanpidossa – asiantuntija- ja sidosryhmäyhteistyössä – tiedonhankinnassa

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämän tutkinnon osan suorittamiseksi tutkinnon suorittaja tekee kirjallisen yrityksen perustamissuunnitelman perusteluineen. Arvioitava aineisto on laadittava ATK:ta hyväksi käyttäen. Kirjallinen perustamissuunnitelma on luovutettava arvioijille ennen arviointikeskustelua. Lisäksi tutkinnon suorittaja antaa näytön suunnitelman mukaisesta oppilaan ohjaamisesta aidossa työtilanteessa. Näyttöympäristön tulee olla sellainen, jossa vaatimusten mukainen ammattitaito voidaan osoittaa.

Arvioinnin perusteella tehdyt havainnot ja päätökset kirjataan ja niistä annetaan palaute tutkinnon suorittajalle viipymättä arviointitilanteen jälkeen. Arvioinnin tukena on käytettävä tutkinnon suorittajan itsearviointia.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti. Tämän tutkinnon osan arvioinnissa on käytettävä tarkoituksenmukaisesti pedagogisen kelpoisuuden omaavan hiusalalan opetuksen edustajan lisäksi yritystoiminnan asiantuntijaa, vähintään hiusalalan ammattitutkinnon suorittanutta henkilöä, jolla on riittävä yrittäjäkokemus. Arvioinnista vastaavan tutkintoa järjestävän organisaation edustajan tulee olla näyttötutkintomestari.

B. VALINNAISET TUTKINNON OSAT

5 § HIUSTEN JA HIUSPOHJAN ERIKOISHOITAMINEN

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
TYÖPROSESSI	
Tutkinnon suorittajan on osattava määritellä hiusten ja hiuspohjan hoitotarve ja tehdä tarvittava asiakas-analyysi yhdessä asiakkaan kanssa.	Hoidon tarpeen määrittely: <ul style="list-style-type: none">• osaa kerätä taustatiedot haastatteleamalla ja havainnoimalla• hallitsee asiakaslähtöisen ja hienotunteisen vuorovaikutuksen• osaa viestiä ymmärrettävästi ja selkeästi• kykenee tavoitteelliseen asiakaslähtöiseen yhteistyöhön• osaa määritellä hiusten ja hiuspohjan kunnon ja aikaisemmat käsittelyt sekä tehdä tarvittavat johtopäätökset• osaa määritellä hiuslaadun ja tehdä tarvittavat johtopäätökset• osaa määritellä asiakasohjauksen tarpeen hoitotavoitteen saavuttamiseksi
Tutkinnon suorittajan on osattava määritellä hoitotarpeen/ongelman syytä.	Hoitotarpeen perustelu: <ul style="list-style-type: none">• osaa perustellen selvittää hiusten ja hiuspohjan hoidon asiakkaalle• osaa määritellä hoitotarpeen syyt ja hoidon vaikutuksen
Tutkinnon suorittajan on osattava arvioida oman asiantuntijuuden riittävyyttä hoitotavoitteiden saavuttamiseksi.	Asiantuntijuuden riittävyyden arviointi: <ul style="list-style-type: none">• osaa arvioida realistisesti oman asiantuntijuuden riittävyyden suhteessa asiakkaan hoitotavoitteeseen• osaa tarvittaessa ohjata asiakkaan muun asiantuntijan hoitoon
Tutkinnon suorittajan on osattava suunnitella perustellusti asiakkaan tarpeen mukainen liikkeessä tehtävä hoito-ohjelma ja kotihoito-ohjelma.	Liikkeessä tehtävän hoito-ohjelman suunnittelu: <ul style="list-style-type: none">• osaa laatia kirjallisen hoitosuunnitelman ATK:ta käyttäen• osaa suunnitella hoitoprosessin kokonaisuutena<ul style="list-style-type: none">– tiedonkeruu ja asiakasanalyysi– tarpeen määrittely

	<ul style="list-style-type: none"> – suunnittelu – toteutus – arviointi • osaa tehdä tarkoitukseen soveltuvat valinnat hoito-ohjelmille ja perustella valintansa
Tutkinnon suorittajan on hyödynnettävä hoitotyössään kriittisesti uusinta tietoutta hoitomenetelmistä.	<p>Hoitomenetelmien tunteminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee ja hallitsee uusimmat tarkoitukseenmukaiset hoitomenetelmät (laitteet, välineet ja tuotteet) • osoittaa yhden erikoishoitomenetelmän hallinnan • osaa hankkia uusinta tietoa hoitomenetelmistä ja arvioida tietoa kriittisesti
Tutkinnon suorittajan on osattava toteuttaa hoitokäsittely rentouttavasti ja hyvää oloa tuottavasti.	<p>Hoitoa edistävän ilmapiirin luominen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa luoda hoitoilanteen rentouttavaksi • huolehtii asiakkaasta hoitokäsittelyn aikana • ottaa huomioon asiakkaan tunteukset
Tutkinnon suorittajan on noudatettava työturvallisuussäädöksiä.	<p>Työturvallisuus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työturvallisuusohjeita • noudattaa käyttöohjeita • toimii käyttäen turvallisia työtapoja
Tutkinnon suorittajan on noudatettava hygieniaoheja.	<p>Hygienia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa huolehtia työympäristön siisteydestä, puhtaudesta ja järjestyksestä • osaa huolehtia työvälineiden hygieenisyydestä • osaa huolehtia henkilökohtaisesta hygieniasta
Tutkinnon suorittajan on noudatettava ergonomian ohjeita.	<p>Ergonomia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia ottaen huomioon ergonomian ohjeet omassa työssään sekä asiakkaan kannalta
Tutkinnon suorittajan on otettava työskentelyssään huomioon taloudellisuus.	<p>Taloudellisuuden huomioon ottaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää tuotteita taloudellisesti • toimii taloudellisesti ajankäytössä • osaa käyttää työvälineitä taloudellisesti

<p>Tutkinnon suorittajan on hallittava hoitokäsittelyjen tekniikka.</p>	<p>Hoitokäsittelyn tekniikan hallinta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee käytössä olevat tuotteet ja käyttää niitä tarkoituksenmukaisesti • osaa valita sopivat hiusten ja hiuspohjan hoitomenetelmät • osaa valita tarkoituksenmukaiset työtekniikat ja tuotteet sekä perustella valintansa
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava markkinoida hoitokäsittelyjä ja hinnoitella työkokonaisuus.</p>	<p>Markkinointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa markkinoida hoitokäsittelyjä ja tuotteita asiantuntevasti • osaa markkinoida asiakaslähtöisesti • osaa markkinoinnin yhteydessä ohjata asiantuntevasti • osaa hinnoitella työn realistisesti
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava selvittää asiakkaalle ravinnon ja terveellisten elintapojen merkitys hoitotulokseen.</p>	<p>Ravitsemukseen ja elintapoihin liittyvä asiakasohjaus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa selvittää asiakkaalle ravinnon osuuden hiusten ja hiuspohjan ongelmiin ja niiden hoitoon • osaa selvittää asiakkaalle terveellisten elintapojen merkityksen hiusten ja hiuspohjan hyvinvointiin vaikuttavana tekijänä • hallitsee hienotunteisen ja asiakaslähtöisen ohjauksen
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava seurata hoitotyönsä tuloksia.</p>	<p>Hoitotulosten seuranta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa seurata hoitotuloksia systemaattisesti, analysoida niitä ja tehdä tarvittavat johtopäätökset • osaa selvittää asiakkaalle hoitotuloksia ja antaa tarvittavat jatko-ohjeet • tietää, kuinka luodaan pitkäkestoinen asiakassuhde hoitotyössä ja ymmärtää sen merkityksen hoitotulokselle
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava arvioida omaa toimintaansa hoitokäsittelyjen tuottamisessa.</p>	<p>Itsearviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida omaa työtään suhteessa hoitotulokseen • tunnistaa omat vahvuudet ja kehittämiskohteet hoitotyössä • osaa arvioida hoitokäsittelyjen tulosta tavoitteiden ja suunnitelman näkökulmasta

<p>Tutkinnon suorittajan on osattava etsiä hoitokäsittelyihin liittyvää uutta tietoa kriittisesti ja monipuolisesti.</p>	<p>Tiedonhankintataidot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa hankkia tietoa monipuolisesti • hallitsee tiedonhankintamenetelmät ja osaa käyttää niitä tarkoituksenmukaisesti
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava hyödyntää asiantuntija-apua hoitokäsittelyihin liittyvissä ongelmissa ja oman osaamisensa laajentamisessa.</p>	<p>Asiantuntijayhteistyö:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa luoda tarkoituksenmukaisen asiantuntijaverkoston • osaa hyödyntää asiantuntijaverkosta • tunnistaa keinot ja pyrkii yhteistyön kehittämiseen • osaa hyödyntää yhteistyötä oman osaamisen kehittämisessä

c. Ammattitaidon osoittamistavat:

Tämän tutkinnon osan näytössä tutkinnon suorittaja suunnittelee, toteuttaa ja arvioi hoito-ohjelman yhdelle asiakkaalle aidossa työtilanteessa. Näyttöympäristö tulee olla sellainen, jossa vaatimusten mukainen ammattitaito voidaan osoittaa.

Hoitosuunnitelma (tarpeen määrittäminen, suunnittelu, toteutus ja arviointi) on tehtävä kirjallisesti ja se on hyväksyttävä ennen hoidon toteutusta.

Arvioinnin perusteella tehdyt havainnot ja päätökset kirjataan ja niistä annetaan palaute tutkinnon suorittajalle viipymättä arviointitilanteen jälkeen. Arvioinnin tukena on käytettävä tutkinnon suorittajan itsearviointia.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti. Tämän tutkinnon osan arvioinnissa on käytettävä vähintään hiusalalan ammattitutkinnon suorittanutta henkilöä, jolla on riittävä käytännön kokemus, sekä pedagogisen kelpoisuuden omaavaa hiusalalan opettajaa. Arvioinnissa tulee tarvittaessa käyttää lisäksi muita asiantuntijoita. Arvioinnista vastaavan tutkintoa järjestävän organisaation edustajan tulee olla näyttötutkintomestari.

6 § YKSILÖLLINEN TYÖKOKONAISUUS HIUSLISÄMATERIAALILLA
NAISELLE TAI MIEHELLE

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
TYÖPROSESSI	
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava tulkita asiakkaan tyyli ja määritellä asiakkaan käyttötarkoitukseen sopiva hiuslisä yhdessä asiakkaan kanssa.</p>	<p>Hiuslisätarpeen määrittely:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee tavoitteellisen asiakaslähtöisen yhteistyön • osaa kerätä tiedot asiakkaan hiuksista, hiuslisän tarpeesta ja käyttötarkoituksesta • osaa analysoida asiakkaan hiusten ominaisuudet • osaa tulkita asiakkaan tyylin ja tehdä tarvittavat johtopäätökset • osaa vertailla hiuslisän materiaaleja ja tehdä valinnan tavoitteena olevan lopputuloksen mukaisesti
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava kertoa asiakkaalle hiuslisän käyttöön vaikuttavia tekijöitä.</p>	<p>Hiuslisän materiaalin valinnan perustelu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa selvittää asiakkaalle hiuslisämateriaalin vaikutuksen kampauksen tyyliin, kokoon, muotoon, väriin ja kampauskuvioon • osaa selvittää asiakkaalle hiuslisämateriaalin valinnan käytettävän mukaan
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava arvioida oman asiantuntijuuden riittävyyttä asiakkaan tarvitsemassa hiuslisäpalvelussa.</p>	<p>Asiantuntijuuden riittävyyden arviointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida realistisesti oman asiantuntijuuden riittävyyttä hiuslisäpalvelussa • osaa tarvittaessa ohjata asiakkaan muun asiantuntijan hoitoon
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava tarvittaessa ohjata asiakasta hiuslisän käytössä ja hankinnassa ja kotihoidossa.</p>	<p>Asiakasohjaus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee hienotunteisen ja asiakaslähtöisen ohjauksen • osaa tarvittaessa ohjata asiakasta hiuslisän hankinnassa, liittämismenetelmissä, erilaisissa kampausmahdollisuuksissa ja poistamisessa • osaa antaa kotihoidon ohjeet hiuslisän käytössä ja ymmärtää kotihoidon merkityksen • osaa hinnoitella työn realistisesti

<p>Tutkinnon suorittajan on tunnettava työssä tarvittavat aineet ja noudatettava käyttöohjeita.</p>	<p>Tuotetuntemus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee hiuslisätyössä tarvittavat aineet ja noudattaa niiden käyttöohjeita: <ul style="list-style-type: none"> – hiuspohjan mitoituksessa tarvittavat raaka-aineet – hiuslisän kiinnitys-, puhdistus- ja hoitoinaaineet – hiuslisän kiinnitysliiman – hiuslisän viimeistelytuotteet – hiuslisän värjäämisen, kihartamisen, leikkaamisen ja kampaamisen yhteydessä käytettävät tuotteet
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava käyttää ja huoltaa työssä tarvittavat välineet ohjeiden mukaisesti.</p>	<p>Työvälineiden käyttö ja huolto:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa käyttää ja huoltaa ohjeiden mukaisesti: <ul style="list-style-type: none"> – hiuspohjan mittaamisen välineet – hiuslisän värikartat – hiuslisän kiinnitysvälineet ja teipit – liimakoneen – hiuslisän värjäämisen, kihartamisen, leikkaamisen ja kampaamisen yhteydessä käytettävät välineet
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava ottaa suunnittelussa huomioon erilaisten hiuslisämateriaalien ja pohjamateriaalien ominaisuudet ja laatu.</p>	<p>Hiuslisämateriaalien tuntemus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa ottaa huomioon hiuslisämateriaalien ominaisuudet ja laadun: <ul style="list-style-type: none"> – aitohius – kuituhius – superhius – kiharrettu – värjäetty – krepattu – irtohius – nauhahiis – osalisäke – verkkoperuukki – koko peruukki – tupee – mittatilattu – vakiomalli • tietää ominaisuuksien ja laadun vaikutukset tuloksiin <p>Hiuslisän pohjamateriaalien tuntemus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa ottaa huomioon pohja-

	materiaalien ominaisuudet ja laadun: <ul style="list-style-type: none"> - tyllipohja - monofiliment-pohja - yhdistetty pohja eri materiaaleilla - nytec-pohja - ilmastoitu nytec-pohja - verkkopohja
Tutkinnon suorittajan on osattava ottaa suunnittelussa huomioon työmenetelmän vaatimukset yhdistettäessä hiuslisämateriaaleja asiakkaan hiuksiin.	Työmenetelmän huomioon ottaminen suunnittelussa: <ul style="list-style-type: none"> • osaa ottaa huomioon työmenetelmän vaatimukset: <ul style="list-style-type: none"> - kiinnitystekniikka, välineet ja aineet - ajankäyttö ja työntekijöiden määrä - hiuslisämateriaalien yhdistäminen - työturvallisuus - työpisteen sijainti ja järjestys työympäristössä • osaa toimia ergonomisesti oikein
Tutkinnon suorittajan on hallittava hiuslisän kiinnitystekniikka liittäessään sen työkokonaisuuteen luovasti.	Hiuslisän kiinnitystekniikan hallinta: <ul style="list-style-type: none"> • osaa valita ja käyttää materiaaliin ja tarkoitukseen sopivan kiinnitysmenetelmän • osaa kiinnittää hiuslisän pysyvästi, luonnollisesti ja näkymättömästi • osaa huolehtia hiuslisämateriaalien yhtymisestä luontevasti ja esteettisesti • osaa hyödyntää hiuslisämateriaalien ominaisuuksia • osaa valita tarkoituksenmukaiset työtekniikat ja tuotteet sekä perustella valintansa • hallitsee työtekniikat
Tutkinnon suorittajan on osattava käyttää laitteita, raaka-aineita ja työmenetelmää annettujen ohjeiden mukaisesti ja noudattaa työturvallisuusohjeita.	Työturvallisuus: <ul style="list-style-type: none"> • noudattaa työturvallisuusohjeita • pitää työympäristön järjestyksessä • noudattaa käyttöohjeita • osaa säätää tarvittavat laitteet • käyttää turvallisia työtapoja • huolehtii asiakkaan suojaamisesta ja ohjaamisesta
Tutkinnon suorittajan on noudatettava hygieniaohteita.	Hygienia: <ul style="list-style-type: none"> • pitää työympäristön siistinä, puhtaana ja järjestyksessä • huolehtii työvälineiden hygieenisyydestä

	<ul style="list-style-type: none"> • huolehtii henkilökohtaisesta hygieniasta
Tutkinnon suorittajan on noudatettava ergonomian ohjeita.	<p>Ergonomia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii ottaen huomioon ergonomian ohjeet omassa työssään sekä asiakkaan kannalta
Tutkinnon suorittajan on osattava ottaa huomioon ajan käyttö sekä taloudellisuus.	<p>Taloudellisuuden huomioon ottaminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa varata työhön riittävästi aikaa • työskentelee sujuvasti • varaa sopivan määrän materiaalia • käyttää materiaalia huolellisesti
Tutkinnon suorittajan on osattava suunnitella ja toteuttaa perustellusti asiakkaan tarpeenmukainen liikkeessä tehtävä hiuslisäpalvelu.	<p>Liikkeessä tehtävän hiuslisäpalvelun suunnittelu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa laatia kirjallisen työsuunnitelman ATK:ta käyttäen • osaa tehdä työkokonaisuuteen soveltuvat tarkoituksenmukaiset valinnat ja perustella ne • osaa suunnitella ja toteuttaa työprosessin kokonaisuutena <ul style="list-style-type: none"> – tiedonkeruu – tarpeen määrittäminen – suunnittelu – toteutus – arviointi
Tutkinnon suorittajan on osattava kertoa asiakkaalle työkokonaisuuden toteuttamisessa käyttämänsä työtekniikat, perustella valitsemansa tuotteet, arvioida työhön tarvitsemansa aika, antaa kotihoito-ohjeet sekä hinnoitella työkokonaisuus.	<p>Asiakasohjaus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee asiakaslähtöisen ja hienotunteisen asiakasohjauksen • kohdistaa asiakasohjauksen hiuslisän käyttöön sekä hiusten kotihoitoon • hinnoittelee työn realistisesti • hallitsee ajankäytön työssä • osaa valita tarkoituksenmukaiset työmenetelmät ja tuotteet sekä perustella valintansa
Tutkinnon suorittajan on osattava markkinoida hiuslisän merkitystä käyttötarkoituksen, asiakaspalvelun ja työnsä tulosten kannalta.	<p>Markkinointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa markkinoida hiuslisiä asiantuntevasti ottaen huomioon <ul style="list-style-type: none"> – käyttötarkoituksen – asiakaslähtöisyyden – hiuslisän vaikutuksen kampauksen muotoon ja tyyliin

<p>Tutkinnon suorittajan on osattava seurata hiuslisällä tehtyjä työkokonaisuuksia ja tuloksia.</p>	<p>Seuranta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa seurata työn tuloksia systemaattisesti, analysoida niitä ja tehdä tarvittavat johtopäätökset • ymmärtää asiakasohjauksen merkityksen työn tulosten kannalta • tietää, kuinka luodaan monipuolinen ja pitkäkestoinen asiakassuhde ja ymmärtää sen merkityksen työn tulokselle
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava arvioida omaa toimintaansa ja tuloksia hiuslisäpalvelujen tuottamisessa.</p>	<p>Itsearviointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida realistisesti hiuslisän käyttöä työkokonaisuudessa • osaa arvioida omaa työtään suhteessa tavoitteena olevaan tulokseen • tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämiskohteensa hiuslisätyön asiantuntijana • osaa arvioida tulosta suhteessa tavoitteisiin ja suunnitelmaan
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava etsiä kriittisesti ja monipuolisesti hiuslisämateriaaleihin ja menetelmiin liittyvää uutta tietoa ja käyttää sitä ammattitaitonsa kehittämiseen.</p>	<p>Tiedonhankintataidot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa hankkia ja käyttää hiuslisämateriaaleihin ja menetelmiin liittyvää tietoa kriittisesti • osaa käyttää tiedonhankintamenetelmiä monipuolisesti ja tarkoituksenmukaisesti • hallitsee tiedonhankintamenetelmät <p>Ammattitaidon kehittäminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa laatia ammattitaidon kehittämissuunnitelman • pyrkii aktiivisesti hiuslisäpalvelutyössä kehittämiseen
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava luoda asiantuntijaverkosto ja sopia asiantuntija-avun käytöstä hiuslisäpalveluihin liittyvissä ongelmissa ja oman osaamisensa laajentamisessa.</p>	<p>Asiantuntijayhteistyö:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa luoda tarkoituksenmukaisen asiantuntijaverkoston • osaa käyttää asiantuntijaverkostoa sopimuksen mukaisesti • tietää keinot ja pyrkii yhteistyön kehittämiseen • hyödyntää yhteistyötä oman ammattitaidon kehittämisessä

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämän tutkinnon osan näytössä tutkinnon suorittaja suunnittelee, toteuttaa ja arvioi aidossa työtilanteessa työkokonaisuuden hiuslisämateriaalia käyttävälle naiselle tai miehelle. Näyttöympäristön tulee olla sellainen, jossa vaatimusten mukainen ammattitaito voidaan osoittaa. Työsuunnitelma (tarpeen määrittäminen, suunnittelu, toteutus ja arviointi) on tehtävä kirjallisesti ja se on hyväksyttävä ennen työn toteutusta.

Näytössä arvioidaan lisäksi dokumentoituna näyttönä yksi erilainen hiuslisätyökokonaisuus. Työsuunnitelma (tarpeen määrittäminen, suunnittelu, toteutus ja arviointi) on tehtävä kirjallisesti. Dokumentointi on tehtävä luotettavasti ATK:ta hyväksi käyttäen siten, että siinä selkeästi osoitetaan osa-alueet, tekniikat, työn eteneminen ja työn toteutus.

Arvioinnin perusteella tehdyt havainnot ja päätökset kirjataan ja niistä annetaan palaute tutkinnon suorittajalle viipymättä arviointitilanteen jälkeen. Arvioinnin tukena on käytettävä tutkinnon suorittajan itsearviointia.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti. Tämän tutkinnon osan arvioinnissa on käytettävä vähintään hiusalan ammattitutkinnon suorittanutta henkilöä, jolla on riittävä käytännön kokemus, sekä pedagogisen kelpoisuuden omaavaa hiusalan opettajaa. Arvioinnissa tulee tarvittaessa käyttää lisäksi muita asiantuntijoita. Arvioinnista vastaavan tutkintoa järjestävän organisaation edustajan tulee olla näyttötutkintomestari.

7 § YRITYSTOIMINNAN KEHITTÄMINEN TAI LAAJENTAMINEN

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Tutkinnon suorittajan on osattava kehittää/laajentaa yrityksen toimintaa liikeideansa pohjalta käyttäen tarvittavaa asiantuntija-apua.	Liikeidean arviointi: <ul style="list-style-type: none">• osaa arvioida realistisesti liikeidean vahvuuksia ja kehittämiskohteita• osaa kartoittaa kilpailutilannetta omalla alallaan ja alueellaan• osaa arvioida kehittämis- tai laajentamissuunnitelman toteuttamiskelpoisuutta• osaa tarvittaessa käyttää asiantuntijaa
Tutkinnon suorittajan on osattava perustella henkilöstön erikoisosaamisen/ammattitaidon vaatimukset ja henkilöstön määrä yritystoiminnan kehittämisen/laajentamisen yhteydessä.	Erikoisosaamisen ja henkilöstön määrän perustelu: <ul style="list-style-type: none">• osaa perustella tarvittavan osaamisen• osaa realistisesti analysoida tarvittavan ja jo olemassa olevan ammattitaidon

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa realistisesti analysoida tarvittavan ja jo olemassa olevan erikoisosaamisen
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava tehdä sisäistä- ja ulkoista markkinointia yrityksen kehittämisen/laajentamisen yhteydessä tarvittavassa yhteistyössä asiantuntijan kanssa.</p>	<p>Sisäinen markkinointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee markkinointikeinoja • tuntee markkinointiviestintää • on motivoitunut ja sitoutunut sisäiseen markkinointiin • kykenee määrittelemään tavoitteet • hallitsee tarvittavat vuorovaikutustaidot • hallitsee henkilöstön johtamistaidot • kykenee perehdyttämään asianmukaisesti <p>Ulkoisen markkinointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee markkinointikeinoja • tuntee markkinointiviestintää • kykenee määrittelemään tavoitteet • osaa tarvittaessa käyttää asiantuntijaa
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava suunnitella, organisoida ja toteuttaa erilaisia yrityksen tunnettavuutta edistäviä tapahtumia ja kampanjoita.</p>	<p>Tapahtumien ja kampanjoiden suunnittelu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa määritellä tapahtuman/kampanjan tavoitteet • osaa laatia tapahtuman/kampanjan budjetin • osaa suunnitella realistisen ajoituksen tavoitteiden mukaisesti • tunnistaa ja osaa hyödyntää yhteistyökumppaneita • huolehtii tapahtuman/kampanjan sisäisestä markkinoinnista • hyödyntää asiakasrekisteriä tapahtuman/kampanjan suunnittelussa <p>Organisointi ja toteutus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • huolehtii tapahtuman/kampanjan ulkoisesta markkinoinnista • osaa toteuttaa tapahtuman/kampanjan • osaa arvioida realistisesti tapahtuman/kampanjan toteutusta ja tuloksia
<p>Tutkinnon suorittajalla on oltava valmiudet toimia henkilöstön johtajana.</p>	<p>Henkilöstön johtamistaidot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää esimies-/alaiskeskuste-

	<p>lujen merkityksen ja osaa toimia näissä keskusteluissa</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee tarvittavat vuorovaikutustaidot • kykenee ryhmätyöhön • hallitsee johtamiseen liittyvän viestinnän
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava suunnitella ja hoitaa yrityksen taloutta tarvittaessa yhteistyössä asiantuntijan kanssa.</p>	<p>Talouden suunnittelu ja seuranta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee tulos- ja tase-laskelman • osaa suunnitella investointeja • tuntee talouden seurannan menetelmät • osaa laatia budjetin • tuntee kirjanpidon peruseräkkeet • osaa tarvittaessa käyttää asiantuntijaa
<p>Tutkinnon suorittajan on oltava perehtynyt yritystoimintaa koskevaan lainsäädäntöön ja alan työehtosopimukseen.</p>	<p>Lainsäädännön ja työehtosopimuksen tunteminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa soveltaa työehtosopimuksia yrityksen toimintaan • tuntee työnantajan vastuut ja velvollisuudet • tuntee työntekijän vastuut ja velvollisuudet
<p>Tutkinnon suorittajan on osattava arvioida omaa toimintaansa ja tuloksia yritystoiminnan kehittämisen tai laajentamisen yhteydessä.</p>	<p>Itsearviointi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida realistisesti kehittämisen tai laajentamisen tarvetta tai kohdetta • osaa arvioida omaa työtään suhteessa tavoitteena olevaan tulokseen • osaa arvioida oman asiantuntijuuden riittävyyttä yrityksen kehittämisen tai laajentamisen toteutuksessa • osaa arvioida tulosta suhteessa tavoitteisiin ja suunnitelmaan

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Tämän tutkinnon osan suorittamiseksi tutkinnon suorittaja tekee kirjallisen suunnitelman perusteluineen yrityksen liikeidean kehittämiseksi tai toiminnan laajentamiseksi. Arvioitava aineisto on laadittava ATK:ta hyväksi käyttäen. Kirjallinen suunnitelma perusteluineen on luovutettava arvioijille ennen arviointikeskustelua. Lisäksi tutkinnon suorittaja antaa näytön suunnitelmanmukaisesta yrityksen kehittämis- tai laajentamissuunnitelmasta, yrityksen henkilöstölle aidossa työtilanteessa. Näyttöympäristön tulee olla sellainen, jossa vaatimusten mukainen ammattitaito voidaan osoittaa.

Arvioinnin perusteella tehdyt havainnot ja päätökset kirjataan ja niistä annetaan palaute tutkinnon suorittajalle viipymättä arviointitilanteen jälkeen. Arvioinnin tukena on käytettävä tutkinnon suorittajan itsearviointia.

Arviointi tulee toteuttaa kolmikantaisesti. Tämän tutkinnon osan arvioinnissa on käytettävä tarkoituksenmukaisesti pedagogisen kelpoisuuden omaavan hiusalan opetuksen edustajan lisäksi yritystoiminnan asiantuntijaa, vähintään hiusalan ammattitutkinnon suorittanutta henkilöä, jolla on riittävä yrittäjäkokemus. Arvioinnista vastaavan tutkintoa järjestävän organisaation edustajan tulee olla näyttötutkintomestari.

HIUSALAN AMMATTITUTKINNON SUORITTANEEN TYÖALAN JA TYÖN KUVAUS

Ammattialan kuvaus

Hiusalan ammattitutkinnon suorittaneen työ on osa kauneudenhoitoalan ammattitoimintaa itsenäisesti ja ammatillisen verkoston jäsenenä. Työ on vastuullista korkealaatuisten palveluiden tuottamista, joiden tavoitteena on edistää ihmisen kauneutta, terveyttä ja hyvinvointia.

Toimintaympäristöt

Hiusalan ammattitutkinnon suorittaneet toimivat itsenäisinä ammatinharjoittajina, yrittäjinä tai toisen palveluksessa. Työtä tehdään pienyrityksissä ja alan suurissa organisaatioissa, joihin hiusalan ammattitutkinnon suorittaneet voivat sijoittua myös työnjohtotehtäviin. Hiusalan palvelujen tarjoajina hiusalan ammattitutkinnon suorittaneet toimivat mm. hoitoloiden, kylpylöiden, sairaaloiden ja palvelutalojen yhteydessä sekä risteilyaluksilla ja jossain määrin myös asiakkaiden kotona.

Hiusalan ammattitutkinnon suorittaneet toimivat erilaisissa myynti-, konsultointi ja koulutustehtävissä koulutuspalveluja tarjoavien yritysten, kauppajen, kosmeettisten valmisteiden maahantuojien ja tukkuliikkeiden palveluksessa. Hiusalan ammattitutkinnon suorittaneet sijoittuvat myös teatteri-, valokuvaus- ja elokuva-alan sekä television palvelukseen erityisesti, jos ammattitaitoa on vahvistettu muulla kauneudenhoitoalan osaamisella.

Ammattitaidon kuvaus

Hiusalan ammattitutkinnon suorittaneen työ perustuu eettisesti kestäviin periaatteisiin. Työssä tarvitaan vahvaa ammatillista osaamista, kädentaitoja, tiedon soveltamista käytännön tilanteisiin, vastuullisuutta ja sitoutumista työhön sekä työ- ja toimintakykyisyyttä yhdessä muun työyhteisön jäsenten kanssa muuttuvissakin työelämän tilanteissa.

Hiusalan ammattitutkinnon suorittanut toimii vastuullisesti, laadukkaasti ja asiakaslähtöisesti hiusalan eri tehtävissä työntekijänä tai yrittäjänä. Työssä painottuu erilaisten asiakkaiden kohtaaminen ja palvelu. Hiusalan ammattitutkinnon suorittanut osaa tehdä laadukkaan työtuloksen käyttäen aineita ja välineitä taloudellisesti, huolehtien samalla työsuojelusta ja terveydestä. Tutkinnon suorittanut toimii työyhteisössä yhteistyökykyisesti omaa sekä muiden ammattitaitoa arvostaen. Yritystoiminnassa hiusalan ammattitutkinnon suorittanut osaa tehdä taloudellisia ratkaisuja ja kehittää toimintaansa yrittäjänä.

Hiusalan ammattitutkinnon suorittanut osaa perustella työssään tekemänsä ratkaisut ja valinnat ammatillisella tiedolla.

Työn laadun kehittäminen edellyttää kykyä ja halua jatkuvaan oman toiminnan arviointiin, ammattitaidon kehittämiseen ja täydentämiseen.